

Auteur Stefanie Rammelaere
(Steunpunt Sociale Planning -
Provincie West-Vlaanderen)
Lector Sarah Carpentier, Karel Van den Bosch
(Centrum Sociaal Beleid -UA)

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

Inkomen is een belangrijke indicatie van de socio-economische realiteit. Het inkomen bestaat zowel uit inkomsten uit arbeid, uit vermogen als uit uitkeringen. Deze indicator geeft de evolutie inzake inkomen van de bevolking in een bepaalde regio weer ten opzichte van de evolutie van het gemiddelde Belgische inkomen.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De welvaartsindex is de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van een bepaalde regio met het gemiddelde inkomen per inwoner in België. Het gemiddelde fiscale inkomen van België wordt gelijkgesteld aan 100. Ligt de welvaartsindex van een regio onder de 100 dan betekent dit dat het gemiddelde inkomen per persoon in die regio lager is dan het nationaal gemiddelde inkomen. Omgekeerd, heeft de welvaartsindex een waarde boven de 100 dan is het gemiddelde inkomen per persoon binnen dat gebied hoger dan het gemiddeld inkomen per Belg.

Deze indicator is berekend op basis van de inkomens die werden aangegeven bij de belasting-aangifte van het vorige jaar. Niet iedereen geeft echter al zijn werkelijke inkomens weer in de belastingen. Ook niet alle personen betalen belastingen. Personen met een zeer laag inkomen zijn bijvoorbeeld vrijgesteld van belastingen. Ook bepaalde inkomsten zijn vrijgesteld van belastingen. De fiscale inkomens stemmen daarom niet steeds overeen met de werkelijke inkomens.

Het gemiddelde inkomen per inwoner van een bepaalde gemeente ten opzichte van het nationaal gemiddelde inkomen geeft echter geen informatie over het al dan niet voorkomen van armoede in een gemeente en bij hoeveel personen. Het gemiddelde inkomen van een gemeente of een regio zegt immers niets over de manier waarop het inkomen verdeeld is over de inwoners van een bepaald gebied.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

De welvaartsindex bedraagt voor de kustregio 103 in 2004, wat betekent dat het gemiddelde inkomen per persoon er 3 % hoger ligt dan het nationale gemiddelde. Deze welvaartsindex ligt hiermee ook boven de West-Vlaamse waarde. Deze laatste bedraagt 99 in 2004 en ligt dus onder het Belgische gemiddelde.

De hoge welvaartsindex voor de kustzone is voornamelijk toe te schrijven aan het hoger gemiddeld inkomen per persoon in de kustgemeenten (106) zelf. Het hinterland heeft immers niet alleen een welvaartsindex onder de 100 (93) maar tevens een index die het West-Vlaamse gemiddelde niet haalt.

Bovenstaande vaststelling, namelijk dat de kustgemeenten een beduidend grotere welvaartsindex hebben dan het hinterland, verdient evenwel enige nuancering. Niet elke kustgemeente heeft immers een welvaartsindex boven de 100. Vier gemeenten wijken hier van af: De Panne, Nieuwpoort, Middelkerke en De Haan. De Panne en Nieuwpoort bereiken zelfs de waarde van het hinterland niet. Lo-Reninge (78) en Alveringem (76) hebben de laagste welvaartsindex van alle in rekening genomen gemeenten, terwijl Koksijde (127) en Knokke-Heist (124) ver boven de rest uitsteken.

→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

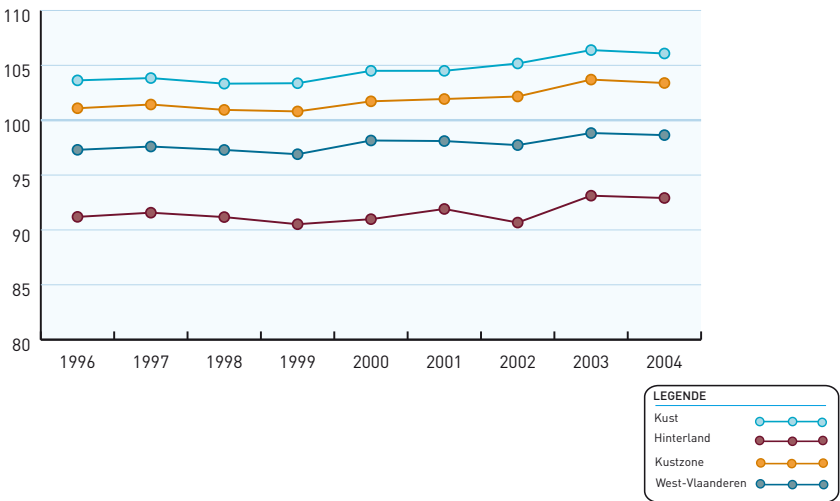
Er kan niet voorspeld worden hoe de inkomens in de kustregio en West-Vlaanderen zullen evolueren ten opzichte van de inkomens voor geheel België. Het inkomen hangt immers van vele factoren af, onder meer het tewerkstellingspercentage, economische groei, hoogte van sociale uitkeringen, evolutie van de woningmarkten enz.

Een stijgende welvaartsindex is in elk geval niet voldoende om armoede uit de wereld te helpen. De armoedeproblematiek kent vele factoren die alle onderling met elkaar verweven zijn, waardoor het niet eenvoudig is om eenduidig de oorzakelijke factoren aan te duiden. Is het een gebrek aan inkomen dat leidt tot barre leefomstandigheden en een slechte gezondheid? Of is het een zwakkere gezondheid die de kansen op tewerkstelling en het verwerven van een volwaardig inkomen in de weg staat?

Bovenstaande vaststellingen tonen ook aan dat de regio's onderling verschillen wat de economische capaciteit van de bevolking betreft. Het aanpakken van de armoedeproblematiek veronderstelt aldus een geïntegreerde aanpak op diverse domeinen en beleidsniveaus, afhankelijk van de specifieke situatie in een bepaalde regio.

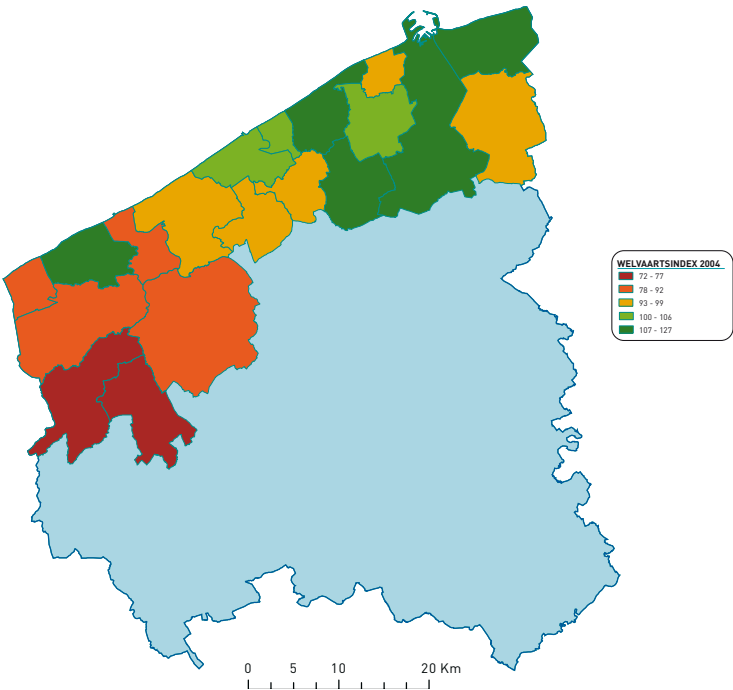
Ten opzichte van het gemiddelde Belgische inkomen kende het gemiddelde fiscale inkomen per persoon tussen 1997 en 2004 een positieve evolutie. Deze stijging geldt zowel voor de kustgemeenten, het hinterland als voor de provincie West-Vlaanderen. De stijgende welvaartsindex leert bovendien dat de evolutie sneller verloopt in West-Vlaanderen en aan de kust dan in België. Nochtans zijn er in West-Vlaanderen heel duidelijke regionale verschillen. De welvaartsindex van de kustgemeenten is doorgaans hoger dan die van de hinterlandgemeenten. Maar ook binnen deze twee regio's zijn er opmerkelijke verschillen tussen het gemiddelde inkomen van onderscheiden gemeenten.

Grafiek 1 Evolutie welvaartsindex, 1996-2004

Bron Ecodata, Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en energie
SVR: bevolkingskubussen; verwerking Steunpunt Sociale Planning provincie West-Vlaanderen

Kaart 1 Welvaartsindex, 2004

Bron Ecodata, Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en energie
SVR: bevolkingskubussen; verwerking Steunpunt Sociale Planning provincie West-Vlaanderen